

A85/28

12 juni 1985

INTERNATIONALE VREDESCONFERENTIE BEZORGT CHINA KRITIEK EN SUCCES.

Ondanks kritiek van buitenlandse deelnemers aan het Pekingse vredesforum (zie Focus A85/27) op China's eigen militaire politiek heeft de Volksrepubliek een belangrijke stap gezet op weg naar een actieve en sterker geprofileerde rol binnen de wereldvredesbeweging.

INTERNATIONALE VREDESCONFERENTIE BEZORGT CHINA KRITIEK EN SUCCES.

Tijdens de op 6 juni beëindigde internationale vredesconferentie in Peking zijn de Chinese gastheren uiteindelijk niet ontkomen aan (voornamelijk Westerse) kritiek op hun eigen militaire politiek.

Zo veroordeelde de Zweed Lars ANGSTROM het feit dat de Volksrepubliek nog altijd onverstoort kernwapenproeven verricht. Een verwijt dat ook doorklonk in het pleidooi van de Japanse parlementariër Haruo OKADA voor "een vreedzame Pacific en een China zonder kernwapens". Niet bekend is of Pekings afwijzing van het non-proliferatieverdrag - omdat het tegenover kleine landen discriminerend zou zijn - met zoveel woorden eveneens werd gelaakt, maar afgaande op commentaren in Franse, Belgische en Nederlandse CP-dagbladen moet eenieder die ongerijmdheid in de Chinese vredespolitiek terdege hebben beseft. De Britse vredesactivist [naam] betrok in zijn bedenkingen tegen China's defensiepolitiek de niet aflatende reeks van incidenten aan de grens met Vietnam.

Blijkens een verslag van "de Waarheid"-verslaggever Wim SCHOUTENDORP was het onder meer CPN-veteraan Marcus BAKKER die waarschuwde voor de opbouw van een zelfstandige westeuropese kernmacht, iets waarvoor China's verlangen naar een "sterk Europa" zich geregeld lijkt uit te spreken. IKV-secretaris Mient Jan FABER, die ook aan het vredesforum deelnam, gaf in zijn toespraak te kennen dat hij zulke zaken wenste te bespreken als bijvoorbeeld de mate waarin de Volksrepubliek via de vorming van een nucleaire vergeldingsmacht zelf al een weg was ingeslagen vanwaar geen terugkeer mogelijk is. Op geen van de ter conferentie geuite kritische kanttekeningen kwam van de Chinese gastheren overigens een reactie van enige betekenis. Een reden voor FABER om na afloop van de bijeenkomst in een commentaar enigszins geïrriteerd op te merken dat "de Chinezen nauwelijks aan de discussie hadden deelgenomen (...) wel een enorme rij sprekers hadden aangehoord, maar nergens op waren ingegaan en zelf eigenlijk niet hadden gesproken". Waarheid-correspondent SCHOUTENDORP wist in een interview met een der gastheren, ZHANG Zhixiang [naam], al evenmin iets belangwekkends op te tekenen* .

Bij zoveel kritische openhartigheid aan de kant van de buitenlandse bezoekers zou men misschien over het hoofd zien waarom het forum tenslotte toch een succes voor de Chinese organisatoren kan worden genoemd. In de eerste plaats is het laatstgenoemden duidelijk gelukt om de betrekkingen tussen de vredesbewegingen in het Westen en die in de Derde Wereld in het

-----

*"De Waarheid", 10.06.1985 (post-editie). ZHANG Zhixiang, vicevoorzitter van het organiserende Chinese Genootschap voor Internationaal Begrip, is een goede bekende van de CPN. In maart 1982 legde hij via een uitnodiging aan Joop WOLFF de basis voor de normalisering van de betrekkingen tussen de CCP en de CPN. In oktober 1982 vertoefde hij enige tijd bij het wetenschappelijk bureau van de CPN, het IPSO.

algemeen te verbeteren. Om Pekings tot dan toe slechts marginale vredesactiviteiten een eigen gezicht te geven en mondiale acceptatie te kunnen vergroten werd, nota bene twee dagen vóór de conferentie, een Chinees Volksgenootschap voor Vrede en Ontwapening* opgericht.

Tevens is de Volksrepubliek erin geslaagd om in een klap een groot deel weg te werken van de achterstand die zij had bij Oosteuropese landen (m.n. de Sovjet Unie), waar het ging om het onderhouden van contacten met de Westerse vredesbeweging. Inhoudelijk valt van de Chinese inbreng nu zelfs meer te verwachten, gezien het feit dat Peking met zijn even sterke veroordeling van de Sovjet- en de Amerikaanse bewapening geheel op één lijn zit met die beweging. Een vergelijkbare overlapping van belangen signaleerde de Italiaanse vertegenwoordigster Luciana CASTELLINA toen zij "de vredesbeweging een onderdeel van de niet-gebonden beweging (van landen)" noemde en aandrang op "een eerlijker Noord-Zuid verdeling". Immers van beide acht Peking zich een sterk pleitbezorger. Mede in dit kader was dan ook de forumdeelname van vredesactivisten uit landen als Algerije, Argentinië, Brazilië en India van grote betekenis** .

De aanwezigheid op de conferentie in de Chinese hoofdstad van de Japanse communist Koichi AKAMATSU, secretaris-generaal van de JCP Raad tegen de Atoom- en Waterstofbom, hield het eerste contact in tussen diens partij en de CCP sedert de breuk in 1966. Deze Sino-Japanse toenadering leidt op korte termijn al tot de primeur van een Chinese delegatie bij een anti-nucleaire bijeenkomst in Hiroshima, vermoedelijk het jaarlijkse vredesfestival waarmee deze keer op 6 augustus het feit herdacht wordt dat daar 40 jaar geleden de atoombom werd geworpen.

Naar verluidt zal de Chinese Volksrepubliek eveneens vertegenwoordigd zijn bij de jaarlijkse "European Nuclear Disarmament Convention", ditmaal in Amsterdam (3-6 juli a.s.). Ook hier gaat het voor de Chinezen om een eerste kennismaking. Te verwachten is een afvaardiging van het kersverse Volksgenootschap voor Vrede en Ontwapening, van het Chinese Genootschap voor Internationaal Begrip of van "de talloze vredesbewegingen in China die", volgens een der gastheren op het forum, "op het punt staan te worden opgericht".

Er kan worden vastgesteld dat, op grond van gemeenschappelijke belangen en standpunten, het Chinese vredesactivisme een grote vlucht lijkt te zullen nemen in de zich tegen de bewapening van de supermogendheden kerende wereldbeweging. Een en ander stoelt o.a. op kennelijk nauwkeurige waarnemingen door de politieke leiding in Peking van die vredesbeweging door de jaren heen. Zeer recent ondervond dat nog CPN voorzitter Elly IZBOUD toen zij, op visite bij CCP secretaris-generaal HU Yaobang werd geprezen vanwege "de sterke Europese vredesbeweging" en "de

-----
*Zie Appendix.

**Voor zover uit publicaties kon worden opgemaakt kwamen er verder deelnemers uit: Australië, België, Frankrijk, Groot Brittannië, Italië, Japan, Nederland, Nieuw Zeeland, "Scandinavië", Tanzanië en de Verenigde Staten.

positieve houding van de Nederlandse CP in haar voortrekkersrol binnen die massabeweging". Een blijk van een optimistische gelijkgestemdheid die zich ook wel staatkundig onder woorden zal laten brengen tijdens het komende bezoek van premier ZHAO Ziyang c.s. aan Nederland (16-19 juni a.s.).

APPENDIX

Chinees Volksgenootschap voor Vrede en Ontwapening.

Opgericht te Peking op 1 juni 1985.

Voorzitter: Zhou Peiyuan geb. 1902,
tevens o.a. vice-voorzitter van de Chinese
Politieke Raadgevende Conferentie (CPPCC), een
soort van "nationaal front";

Vice-voorzitters: ZHAO Puchu,
tevens vice-voorzitter CPPCC,
" hoofd CPPCC Groep Godsdienstzaken
" voorzitter Boeddhistisch Genootschap;

WANG Shuxian (f)
voormalig (?) eerste secretaris Permanente
Missie te Genève,
tevens secretaris Chinese Vrouwenfederatie;

OU Tangliang (f)
tevens adviseur CCP/CC Afdeling Buitenland;

ZHU Liang
tevens onderdirecteur CCP/CC Afdeling
Buitenland;

SHEN Xiayi,
tevens vice-voorzitter Islamitisch
Genootschap;

ZONG Huaide,
tevens plv. hoofd CPPCC Groep Godsdienstzaken,
" voorzitter Patriottisch Katholiek
Genootschap;

HOU Jingru
tevens o.a. plv. hoofd CPPCC Vereniging van
het Moederland Groep.